

מסורת הש"ס

(א) [נס' ספרים פני"ו ה"י],
(ב) [נ"ל שם ויאמרו לו],
(ג) [נ"ל שם: (ד) מורה, (ה) פסחים
ק"ה, ע"ה, (ו) לא ג"ה המוס'
נ"ל בשו"ט, (ז) ונכלל הכתובים
אח"כ משה' (ז) ה"ה,
(ח) [נ"ל שם: (ז) מורה,
נ"ל שם: (ז) מורה,
ויתעורר וכן איתא במתרגומן
וה"ה, (ז) [נ"ל ויתעורר וכן
איתא כן ולמ"ד כסדרן כמבין],

תורה אור השלם

1 וחקק אהרן את אלישבע
בת עמינדב אחות נחשון
לו לאשה ותקל לו את קרב
ואת אביהו את אלעזר
ואת איתמר: שמו"ו כג
2 ויהי עם בית מרים
ויהי הכהן את קול העם
הקל ויחזקו שם ויאמרו לו
מי הריק את הים ומה איתא
עשה בזה ומה ק"ה פה:
שופטים י"ז ג
3 ויאמר אל תהרב הים
של גלגל מעל רגליך כי
הקדום אשר אתה עומד
עליו אדמת קדש הוא:
שמו"ה ג
4 ויאמר אליו יי מיה ז"ה
בדרך ויאמר משה:
שמו"ה ד
5 ואתה פה עומד עומד
ואדברה אליו את כל
המפרץ והמקדש
והמקדש אשר יקרא
ועש בדרך אשר אבני נגן
לכם לרשתה:
דברים כו
6 וישאל בן גרשם בן
מלך נגיד על האצרות:
דברי הימים א כו כד
7 ואל בני ישראל תדבר
לאמר איש כי ימות וכן אץ
לו והעברתם את נפולתו
לביתו:
דברים כח

הגהות הב"ה

(א) רש"ב ד"ה וטול וכו'
בתלמוד חכם שיש:
(ב) ד"ה ה"ה ולא וכו' ואת
דגריס נמי:

מוסף רש"י

פשוט נבילתא. הפסע
עורה (פסחים ק"ה) פסע
עורה בשכר (רש"י שם).

מוסף תוספות

א. דהיינו צורה אימיה
דגרשום. רש"י. ב. כי
מתוך טרדו פושע
בחוליים. שם. ג. [אבל]
אליהו דמ"ד לאו כסדרן
כתיב, כיון שאנו צריכין
לשנות סדר המקרא, גם
בזה נוכל לשנות דבן ובה
יירשו כחדא. שטמ"ק שם
מס' ה"ה.

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קו.

עין משפט
נר מצוה

ב א ב ג מ"י פ"י מהל'
מתנות עניים הלכה יח
טו"ע י"ד ס' רנה סעיף
א:

רבינו גרשום

דיקא נמי. דמתרייהו
אתא מיוסף ויתרו: דכתיב
פוטאל. מלא שני פוטאל
דפוטא משמע תרתי מיוסף
ומיתרו. וא"ת דמפקי מבנות
דמשמע תרתי: מאי היא
דקאמי ליה לאותו לוי מי
הביאך הלוט ומה אתה
עושה בזה ומה לך פה
כלומר כולי האי למה
להו למישאל בחדא סגי
וכ"ל לאו הכי קאמרי ליה
אמר: נישוט. כמו פשוט:
מיהו. לאותו לוי: פ"ה
אלא הואיל דלא האי לירות

אלא אי אבוב דאמיה מיוסף אמה דאמיה מיתרו. וא"ת א"כ האך
פנחס בן טובים טפי מיהונתן שהרי אימיה דאמיה דפנחס
מיתרו אמה כי היכי דאמיה דאבוב דיהונתן מיתרו אמה ו"ל משום
שהיונתן היה מזל האב שהיה אצו בן בת יתרו ופנחס מזל האם:

נשואו נבילתא גרסינן בערוך והיו
כמו פשוט כי הדיא דחלק

(סנהדרין דף ק:) לא נתנוש גילדנא
מאזניה דלא לזיל משכיה לחבלא פירוש
דג ששמו גילדנא אל תתחיל לפשטו
מאזנו פן ילך העור לאיבוד ואע"ג
דהתם נטוש והכא נטוש רוב פעמים
מתחלפין האותיות צענין זה כמו
(פסחים דף ל:) אין טשין התנור באליה
דהוי כמו אין טשין כמו וטח את הבית
ומתרגם בירושלמי וישונון ית בלא
(ויקרא יד:) ואל תימא בהנא אנא.

מפר"ת ולא תימא אני רב כהנא שאני
חשוב ולא מפני שהיה כהן דלאו כהן
הוא כדלמרינן בזהרוב (חולין דף קכג.
ושם ד"ה רב) רב כהנא הוא אכל
בציל אשמו ורב' אלו עובדין (פסחים
דף מט. וסג) אמר רב כהנא אי לאו
דנסיבי כהנא לא גלאי אמרו לו
תלמידיו והא למקום תורה גלית אמר
להו לא גלאי כדגלו אינשי שגלה ע"י
דשמיניה לקועיה דההוא גברא וכן
מפר"ת הדיא דערבי פסחים (דף קיג.
ושם) לא תדור במתא דרשא אסי
כלומר שאחש צעמקן דהיה ראש
שמן רב אסי שלא תבטל מחמת
כרבי לצור ולא כמו שפירש רבינו
שמואל דרשא אסי רופא:

ושבואל בן גרשם בן משה.
ה"ה משה שאין לקריתו

על שם מנשה שיהי כבר שצ בכל
לבו ויש דגריס בן מנשה וטעמא לפי
שחזר לקלקולו כדפ"ה:

טעמא דאין לו בן הא יש לו בן
[בן] קודם. נראה לרש"י

דכל הסוגיא אליבא דמ"ד שלא כסדרן
כתיבי מדפריך רב פפא בזה הכי
(ו) ולמ"ד כסדרן כתיבי ואימא אי

אלא אי אבוב דאמיה מיוסף אמה דאמיה
מיתרו אי אבוב דאמיה מיתרו אמה דאמיה
מיוסף דיקא נמי דכתיב מבנות פוטאל תרתי
שמע מינה אמר רבא הנושא אשה צריך
שיבדוק באחיה שנאמר ויקח אהרן את
אלישבע בת עמינדב אחות נחשון ממשמע
שנאמר בת עמינדב איני יודע שאחות נחשון
היא מה תלמוד לומר אחות נחשון מכאן
שהנושא אשה צריך שיבדוק באחיה תנא
(רוב בנים דומין לאחי האם וי"סורו) (שמה
ויאמר) מי הביאך הלוט ומה אתה עושה בזה
ומה לך פה אמרו לו לאו ממשע קא אתית
דכתיב ביה א"ל תקרב הלוט לאו ממשע קא
אתית דכתיב ביה א"מה זה בידך לאו ממשע
קא אתית דכתיב ביה א"אתה פה עומד עמדי
תעשה א"כהן לע"ז אמר להן כך מקובלני מבית
אבי אבא א"לעולם ישכיר אדם עצמו לע"ז ואל
יצטרך לבריות והוא סבר לע"ז ממש ולא היא
אלא ע"ז עבודה שורה לו כדאמר ליה רב
לרב כהנא א"גנוש נבילתא בשוקא ושקול
אגרא ולא תימא גברא רבא אנא וזילא בי
מילתא כיון שראה דוד שמומן חביב עליו
ביותר מינהו על האצרות שנאמר ושבואל
בן גרשם בן מנשה נגיד על האצרות וכי
שבואל שמו והלא יהונתן שמו א"ר יוחנן
ששב לאל בכל לבו: והבנים את האב:
מגלן דכתיב איש כי ימות וגו' טעמא דאין
לו בן הא יש לו בן בן קודם אמר ליה רב
פפא לאב"י אימא אי איכא בן לירות בן
איכא בת תירות בת איכא בן ובת לא
האי לירות ולא האי לירות ואלא
מאן

איכא בן) למה יש לנו לשנות קראי מי
ליה אב"י איצטרך קרא לאשמועינן דמאן דלית ליה אלא וכו' ופ"ה
ואמאי כחז וכן אין לו והעברתם את נחלתו פשיטא ולשמוק מיניה
והכי איצבי למכתב איש כי ימות וזרע אין לו וגו' ואי אליבא דמ"ד
דכסדרן כתיבי היכי נשמוק קרא ולא ליכתוב והעברתם את נחלתו
לבתו הא איצטרך למידרש במקום בת אמה מעביר נחלה מן האב
ולכא למימר דאב"י דייק מדלא כתיב ואיש כי ימות והעברתם את
נחלתו לבתו דא"כ מאי פריך ודלמא קמ"ל דבת נמי בת ירושה היא
דמ"מ הכי הוה מצי למכתב ולא ליכתוב וכן אין לו אלא ודאי אליבא
דמ"ד שלא כסדרן כתיבי אמה דלדידיה לא איצטרך והעברתם
ואע"ג דמוקי והעברתם לכדרי שאין לך מעביר נחלה כו' אין זה
צורך שום דרשה ולא אשמועינן שום חידוש אלא דלגבי בת שייך לשון
העברה ור"י אומר דאפילו למ"ד דכסדרן כתיבי אמה ואב"י דריש
מדלא כתיב איש כי ימות והעברתם את נחלתו לזנו דהוה מצי
למידרש במקום בן אמה מעביר נחלה מן האב כו' והוה ידעינן
דבן ובת שזין הואיל ומזניו במקום אחר שהיא בת ירושה:

א"ל פייסיה עליו והוא אמר מה מועילה לך לא אכלה ולא שותה לא
מטיבה ולא מריעה א"ל ומה נעביר א"ל זיל אייתי לי חדא פינך דסלת ועשר ציעין עליו ואנא אפי"ס לה עלך וכיון דלזל ליה אכיל לון אתא חד
בר פחין ואמר ליה בן אמר ליה אס אינה מועילה כלום מה את עביר הכא אמר ליה בגין חיי וכיון שעמד דוד כו': והבנים את האב כהנא.
דבנים קודמים לנשות מדלא קמתי הבנים והבנות את האב. ומיהו בנות נוטלות עישור נכסים כתקנת חכמים בנמ' כתובות (דף קט.) : דכתיב איש
כי ימות וכן אין לו וגו'. והוה ליה למכתב איש כי ימות וכן ובת אין לו אי נמי איש כי ימות והעברתם את נחלתו לזנו: ונכחו: טעמא דאין לו בן.
עם הבת הוה יש לו ובת הבן קודם: א"ל רב פפא לאב"י אימא. דהכי אשמועינן קרא איכא בן בלא בת לירות בן איכא בת בלא בת מירות בן.
איכא מריהו בן ובת לאו לירות כו' כדמפרש לקמיה (ע"כ) לאו האי לירות כולו ולא אלא כחדא ייתון דייק קרא איש כי ימות
ובן אין לו עם שירשו שניה כחדא אלא בת יחידית בלא בן יש לו והעברתם את הנכסים לזנו הא אינהו מריהו יירשתו כחדא: